

Vec C-69/10

Brahim Samba Diouf

proti

Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration

[návrh na začatie prejudiciálneho
konania podaný tribunal administratif (Luxembursko)]

„Smernica 2005/85/ES — Minimálne štandardy pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca — Pojem ‚rozhodnutie o žiadosti o azyl‘ v zmysle článku 39 tejto smernice — Žiadosť príslušníka tretej krajiny o priznanie postavenia utečenca — Neexistencia dôvodov na priznanie medzinárodnej ochrany — Zamietnutie žiadosti v zrýchlenom konaní — Nemožnosť podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu o preskúmaní žiadosti v zrýchlenom konaní — Právo na účinné súdne preskúmanie“

Návrhy prednesené 1. marca 2011 – generálny advokát P. Cruz Villalón I - 7156

Rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 28. júla 2011 I - 7175

Abstrakt rozsudku

1. *Hraničné kontroly, azyl a prisťahovalectvo — Azylová politika — Konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca — Smernica 2005/85 — Právo na účinné súdne preskúmanie*
(*Smernica Rady 2005/85, článok 39 ods. 1*)
2. *Hraničné kontroly, azyl a prisťahovalectvo — Azylová politika — Konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca — Smernica 2005/85 — Právo na účinnú súdnu ochranu*
(*Smernica Rady 2005/85, články 23 a 39*)
3. *Hraničné kontroly, azyl a prisťahovalectvo — Azylová politika — Konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca — Smernica 2005/85 — Právo na účinnú súdnu ochranu*
(*Smernica Rady 2005/85, článok 39*)
4. *Hraničné kontroly, azyl a prisťahovalectvo — Azylová politika — Konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca — Smernica 2005/85 — Právo na účinnú súdnu ochranu*
(*Smernica Rady 2005/85, článok 39*)

1. Zo znenia článku 39 ods. 1 písm. a) smernice 2005/85 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca, a predovšetkým z aktov, ktoré sú v ňom vymenované demonštratívnym spôsobom, vyplýva, že pojem „rozhodnutie o žiadosti o azyl“ sa vzťahuje na viaceré rozhodnutia, ktoré z dôvodu, že

spôsobujú zamietnutie žiadosti o azyl, alebo z dôvodu, že sú prijaté na hranici, zodpovedajú konečnému a zamietavému vecnému rozhodnutiu. To platí aj pre iné rozhodnutia, ktoré podľa článku 39 ods. 1 písm. b) až e) smernice 2005/85 výslovne podliehajú právu na účinný opravný prostriedok pred súdnym orgánom. Preto rozhodnutia, proti ktorým

musí mať žiadateľ o azyl možnosť podať opravný prostriedok podľa článku 39 ods. 1 smernice 2005/85, sú tie, ktoré znamenajú zamietnutie žiadosti o azyl pre vecné dôvody alebo pre formálne či procesné dôvody, ktoré znemožňujú vydať rozhodnutie založené na vecných dôvodoch. Z toho vyplýva, že na prípravné rozhodnutia pre vecné rozhodnutie alebo rozhodnutia na zabezpečenie priebehu konania sa dané ustanovenie nevzťahuje.

smernice, tak členských štátov, ako aj žiadateľov o azyl.

(pozri body 41 – 44)

2. Článok 39 smernice 2005/85 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca a zásada účinnej súdnej ochrany sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, akou je sporná právna úprava vo veci samej, podľa ktorej nemožno podať nijaký samostatný opravný prostriedok proti rozhodnutiu príslušného vnútroštátneho orgánu o preskúmaní žiadosti o azyl v zrýchlenom konaní, ak možno dôvody, ktoré tento orgán viedli k preskúmaniu opodstatnenosti uvedenej žiadosti v takom konaní, podrobí súdnemu preskúmaniu v rámci opravného prostriedku, ktorý možno podať proti konečnému zamietajúcemu rozhodnutiu, čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu.

Okrem toho výklad znenia článku 39 smernice 2005/85 v tom zmysle, že „rozhodnutie o žiadosti o azyl“ predstavuje akékoľvek rozhodnutie súvisiace so žiadosťou o azyl, a teda sa týka aj prípravných rozhodnutí pre konečné rozhodnutie, ktorým sa rozhoduje o žiadosti o azyl, alebo rozhodnutí na zabezpečenie priebehu konania, by nebol v súlade so záujmom o rýchly priebeh konaní o žiadostiach o azyl. Aby sa uvedené konanie v súlade s článkom 23 ods. 2 smernice 2005/85 čo najskôr skončilo bez toho, aby to bolo na ujmu primeraného a úplného preskúmania veci, je v záujme, ako vyplýva z odôvodnenia č. 11 danej

Rozhodnutie o tom, aké konanie sa použije na preskúmanie žiadosti o azyl, prijaté samostatne a nezávisle od konečného rozhodnutia, ktorým sa tejto žiadosti vyhovuje alebo sa táto žiadosť zamietá, totiž predstavuje prípravný akt pre konečné rozhodnutie o nej. Za týchto podmienok nemožnosť podať opravný prostriedok v uvedenom štádiu konania

nepredstavuje porušenie práva na účinný opravný prostriedok, ale len pod podmienkou, že zákonnosť konečného rozhodnutia prijatého v zrýchlenom konaní, a najmä dôvody, ktoré príslušný orgán viedli k zamietnutiu žiadosti o azyl ako nedôvodnej, môžu byť predmetom hlbšieho preskúmania vnútroštátnym súdom na základe žaloby podanej proti rozhodnutiu o zamietnutí uvedenej žiadosti.

by totiž nebolo zlučiteľné, ak by sa vnútroštátna právna úprava dala vykladať v tom zmysle, že dôvody, ktoré príslušný správny orgán viedli k preskúmaniu žiadosti o azyl v zrýchlenom konaní, nemožno podrobiť nijakému súdnemu preskúmaniu.

Účinnosť takéhoto opravného prostriedku by nebola zaručená, ak by pre nemožnosť uplatniť opravný prostriedok proti rozhodnutiu príslušného orgánu preskúmať žiadosť o azyl v zrýchlenom konaní dôvody, ktoré viedli k rozhodnutiu tohto orgánu preskúmať opodstatnenosť žiadosti v uvedenom konaní, nemohli byť predmetom takého súdneho preskúmania, keďže dôvody na uplatnenie zrýchleného konania sú rovnaké ako dôvody, ktoré viedli k zamietnutiu žiadosti. V takej situácii by bolo pre skutkové a právne prekážky nemožné preskúmať zákonnosť rozhodnutia. Preto je potrebné, aby dôvody na uplatnenie zrýchleného konania mohli byť neskôr účinne napadnuté pred vnútroštátnym súdom a preskúmané týmto súdom v rámci opravného prostriedku, ktorým môže byť napadnuté konečné rozhodnutie prijaté na konci konania o žiadosti o azyl. S právom Únie

Pokiaľ ide o výklad vnútroštátneho práva vnútroštátnym súdom, zásada konformného výkladu si vyžaduje, aby vnútroštátne súdy urobili všetko, čo je v ich právomoci, s cieľom zaručiť úplnú účinnosť smernice 2005/85 a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným touto smernicou. Cieľom smernice 2005/85 je stanoviť spoločný rámec záruk umožňujúcich zaručiť úplné dodržiavanie Ženevského dohovoru a základných práv. Právo na účinný opravný prostriedok predstavuje základnú zásadu práva Únie. Aby bol výkon tohto práva účinný, vnútroštátny súd musí mať možnosť overiť opodstatnenosť dôvodov, ktoré príslušný vnútroštátny orgán viedli k považovaniu žiadosti o priznanie medzinárodnej ochrany za neopodstatnenú alebo zneužívajúcu, bez toho, aby sa na tieto dôvody vzťahovala nevyvrátiteľná domnienka zákonnosti. Aj v rámci tohto opravného prostriedku je vnútroštátny súd povinný overiť, či bolo rozhodnutie preskúmať žiadosť o azyl v zrýchlenom konaní prijaté v súlade s uplatniteľnými postupmi a základnými zárukami stanovenými

v kapitole II smernice 2005/85, ako to vyplýva z jej článku 23 ods. 4.

na to, aby vyhovel nepriamo podanému opravnému prostriedku proti rozhodnutiu príslušných vnútroštátnych orgánov o preskúmaní žiadosti o azyl v zrýchlenom konaní, a teda v rámci vyhovenia opravnému prostriedku nariadil, že žiadosť bude preskúmaná v bežnom konaní.

(pozri body 55 – 58, 60, 61, 70 a výrok)

(pozri body 66 – 68)

3. Ak je v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca lehota na podanie opravného prostriedku v prípade zrýchleného konania proti konečnému rozhodnutiu o žiadosti o azyl pätnásť dní, zatiaľ čo proti rozhodnutiu prijatému v bežnom konaní je to jeden mesiac, je dôležité, aby stanovená lehota bola z vecného hľadiska dostatočná na prípravu a podanie účinného opravného prostriedku. Pokiaľ ide o skrátené konania, lehota pätnásť dní na podanie opravného prostriedku sa nezdá zjavne nedostatočná na prípravu účinného opravného prostriedku, ale javí sa ako opodstatnená a primeraná s ohľadom na práva a záujmy, o ktoré ide. Vnútroštátnemu súdu však prináleží, aby v každom jednotlivom prípade určil, ak by sa uvedená lehota s prihliadnutím na konkrétne okolnosti zdala príliš krátka, či táto skutočnosť môže sama osebe stačiť
4. Zo smernice 2005/85 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca nevyplýva, že musí existovať dvojstupňové súdne konanie. Musí len existovať možnosť podať opravný prostriedok pred súdnym orgánom, ktorá je zaručená článkom 39 smernice 2005/85. Zásada účinnej súdnej ochrany umožňuje konkrétne právo na prístup k súdu, a nie právo na viacstupňové konanie.

(pozri bod 69)